

PRÍSPEVOK K POZNANIU PAVÚKOV (ARANEAE) HRONSKEJ A IPEĽSKEJ PAHORKATINY

Jaroslav Svatoň, Eva Svatoňová
036 01 Martin-Košúty 2, Kernova 8/37

Abstract:

Svatoň, J., Svatoňová, E., 2004: Contribution to the knowledge of spiders (Araneae) in the Hronská pahorkatina hill-land and Ipel'ská pahorkatina hill-land. Acta Mus. Tekovens. Levice, 5: 28-49.

From 23.th to 25.th may 2002 the authors carried research of spiders on the 4 sites of Hronská pahorkatina hill-land and in 1 site of Ipel'ská pahorkatina hill-land. They recorded 106 species from 21 families. More species belong to rare taxons of Slovakia. Their presence on the investigated localities indicated natural forest-steppes habitats (Čifáre, Dobrica, Nemčiňany). From the scientific point of view noteworthy is the occurrence of *Cheiracanthium elegans*, *Ero aphana*, *Marpissa nivoyi*, *Micaria subopaca*, *Neriene furtiva*, *Nomisia exornata*, *Philodromus albidus*, *Poecilochroa variana* and *Tmarus stellio*.

Key words: Spiders, Hronská pahorkatina hill-land and Ipel'ská pahorkatina hill-land, south Slovakia, faunistic.

ÚVOD

Územie Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny patrí z arachnologického hľadiska k pomerne málo preskúmaným územiám Slovenska. Okrem starších literárnych údajov (BAUM 1938 a, 1938 b, CHYZER & KULCZYŃSKI 1899, DUDICH ET AL. 1940, KOLOSVÁRY 1934 a, 1934 b, 1948, MALESEVIC 1891, MILLER 1939, ŠILHAVÝ 1947) novšie údaje o pavúkoch Hronskej pahorkatiny nachádzame len v prácach FRANCA & HANZELOVEJ (1997), GAJDOŠA (1988, 1992), GAJDOŠA & SVATOŇA (1993), KRIŠTOFÍKA ET AL. (1994, 1995), KŮRKA (1994, 1996, 1997, 1998), MILLERA (1958 a, 1958 b, 1962, 1967, 1968, 1971), MILLERA & SVATOŇA (1978) a SVATOŇA (1981, 1983).

Územia Ipeľskej pahorkatiny sa okrem starších literárnych údajov (CHYZER & KULCZYŃSKI, 1891, 1894, 1897, 1899, DUDICH ET AL., 1940) dotýkajú iba práce BARABÁSA (1986), GAJDOŠA (1992), GAJDOŠA ET AL. (1992), JEDLIČKOVEJ (1995, 1996), KRIŠTOFÍKA ET AL. (1996), MILLERA (1971) a ŽITŇANSKEJ (1980).

Všetky doteraz publikované údaje z oboch geografických celkov sú zhrnuté v „Katalógu pavúkov Slovenska (GAJDOŠ ET AL. 1999). Podľa údajov v tejto práci bol doteraz v Hronskej pahorkatine zistený výskyt 298 druhov pavúkov, avšak v Ipeľskej pahorkatine je tento počet podstatne nižší (194 druhov). To nás oprávnené vedie k domnienke, že naše súčasné poznatky o zložení fauny pavúkov (Araneae) nie sú v skúmaných oblastiach dostačujúce. Táto skutočnosť bola podnetom k realizácii arachnologického prieskumu niektorých vybraných lokalít oboch geografických podcelkov Podunajskej pahorkatiny v rámci „Entomologických dní 2002“.

CHARAKTERISTIKA LOKALÍT

Počas „Entomologických dní 2002“, organizovaných Tekovským múzeom v Leviciach, uskutočnili sme v dňoch 23.-25. mája 2002 arachnologické zbery na 5 vybraných lokalitách Hronskej pahorkatiny a na západnom okraji Ipeľskej pahorkatiny. Zbery dokladového materiálu pavúkov (*Araneae*) sme realizovali na týchto lokalitách a biotopoch:

Hronská pahorkatina:

1. Čifáre (DFS 7776) – lesostepné svahy a staré ovocné sady s príležitostnou pastvou dobytká, v nadmorskej výške 170-200 m. Geologický podklad tvoria spraše a sprašové hliny.
2. Dobrica (DFS 7776) v k.ú. Mochoviec je najvyššou kótou Hronskej pahorkatiny, v nadmorskej výške 250-320 m. Z floristického aj faunistického hľadiska ide o vedecky veľmi významnú lokalitu. Predstavujú ju extrémne teplé stepné a lesostepné stanovištia, ktorých geologické podložie tvorí andezit. Okrajovú plochu okrem odlesnených častí na južných svahoch tvoria dubové lesné porasty, s krovinným podrastom.
3. Nemčiňany (DFS 7676) – lokalita s teplomilnými stanovištiami lesostepného charakteru, nachádzajúca sa v blízkosti obce, v severnej časti Hronskej pahorkatiny, v nadmorskej výške 220-250 m. Jej geologický podklad tvoria mladotret'ohorné piesky a štrky, pokryté sprašou a sprašovými hlinami.
4. Telince (DFS 7776) – xerothermné svahy so silnou sukcesiou krovín, v dolnej časti so smetiskom, nachádzajúce sa v tesnej blízkosti obce.

Ipeľská pahorkatina:

5. Kalinčiakovo, rekreačný areál Margita-Ilona (DFS 7877) – lokalita, nachádzajúca sa na brehu riečky Sikenica, v nadmorskej výške 160-180 m. Jej geologický podklad tvoria mladotret'ohorné uloženiny, prevažne pokryté sprašovými hlinami. Západne od rekreačného areálu sa pozvoľna zdvíhajú svahy Ipeľskej pahorkatiny až ku kóte Vápnik (274 m n.m.), ktorý je jednou z najväčších travertínových kôp na Slovensku.

MATERIÁL A METÓDY

Výskum pavúčej fauny sme uskutočnili bežnými arachno-entomologickými metódami (individuálne zbery, presevy, smýkanie v trávnych porastoch, oklepy konárov drevín). Zozbieraný materiál pavúkov v počte 424 jedincov, je fixovaný v 80% benzylalkohole a bude uložený v zoologických zbierkach Prírodovedného ústavu Slovenského národného múzea v Bratislave.

Determináciu jednotlivých druhov pavúkov (Araneae) sme vykonávali podľa najmodernejších dostupných určovacích kľúčov (MILLER 1971, ROBERTS 1985, 1987, 1995, HEIMER & NENTWIG 1991). Systém a nomenklatúru jednotlivých druhov sme použili podľa najnovšieho zavedeného moderného systému PLATNICKA (2003).

VÝSLEDKY

Na 5 študovaných lokalitách Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny počas 3 dní (23.–25. máj 2002) sme potvrdili výskyt 106 druhov pavúkov, ktoré systematicky zaraďujeme do 21 čeladi.

Systematický prehľad zistených druhov

Čelad': **Pholcidae**

Pholcus opilionoides (SCHRANK, 1781)

Hronska pahorkatina: Nemčičany, 25.5. 2002, 1 ♀.

Jediný nález v tráve lesostepného biotopu. Synantropný druh, vo voľnej prírode sa vyskytuje len veľmi vzácné pod kameňmi teplejších a suchších biotopov.

Čelad': **Mimetidae**

Ero aphana (WALCKENAER, 1802)

Hronska pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂. Nemčičany, 25.5. 2002, 1 ♂.

V tráve lesostepných biotopov. Vzácnjší druh, žijúci prevažne na okraji ihličnatých porastov na konároch krovín teplejších polôh Slovenska. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Theridiidae**

Dipoena melanogaster (C.L.KOCH, 1837)

Hronska pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♀. Nemčičany, 25.5. 2002, 1 ♀.

Ojedinelé nálezy na ružovom kríku a na konári dubu. Žije v tráve a na konároch nižších drevín krovinatých stráni a na okrajoch lesných porastov.

Enoplognatha (?) ovata (CLERCK, 1757)

Hronska pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1j ♂.

Jediný nález nedospelého jedinca v tráve lesostepného biotopu. Pravdepodobne

sa jedná o druh *Enoplognatha ovata* (Cl.), v krajnom prípade o druh *Enoplognatha latimana* HIPPA & OKSALA. Oba druhy žijú v tráve, na krovínach alebo spodných konároch stromov nelesných aj lesných biotopov.

Enoplognatha thoracica (HAHN, 1833)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 3♂.

Všetky nálezy v tráve andezitovej lesostepi. Žije na teplých a slnečných stráňach so sporou vegetáciou, kde sa prevažne zdržuje v tráve alebo pod kameňmi.

Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Episinus angulatus (BLACKWALL, 1836)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1j♂

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 2j♂.

V tráve na okraji poľného biotopu. Žije v tráve, na nižších aj vyšších bylinách a spodných konároch krovín. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Episinus truncatus LATREILLE, 1809

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀, 1j♂, 1j♀.

Nálezy v tráve lesostepného biotopu. Osídľuje rovnaké typy biotopov ako predchádzajúci druh. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Lasaeola tristis (HAHN, 1833)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v tráve krovinatej stráne. Žije na konároch rôznych listnatých zriedkavejšie aj ihličnatých drevín na silne presvetlených biotopoch. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Neottiura bimaculata (LINNAEUS, 1767)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 2♂, 2♀. Telince, 24.5. 2002, 1♂.

Všetky nálezy v tráve lesostepných biotopov. Žije v tráve a na nižších bylinách lesných a nelesných biotopov, v priekopách, jelšínach a na vlhkejších lesných lúkach, zriedkavejšie aj na pomerne suchších miestach.

Neottiura suaveolens (SIMON, 1879)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♂.

Oba nálezy v tráve lesostepných biotopov. Zdržuje sa v preriedených trávnych porastoch, vzácnejšie aj na vyšších bylinách a krovínach suchých nelesných biotopov. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Robertus arundineti (O. P. -CAMBRIDGE, 1871)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀. Telince, 24.5. 2002, 3♀.

V tráve, sporadicky aj na konároch ruží (Telince). Žije prevažne na vlhkých lúkach, rašeliniskách, pri močiaroch, v lesných typoch biotopov vo vlhkom listí, detrite a pod kameňmi. Nevyhýba sa však ani suchším typom nelesných habitatov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Theridion impressum L. KOCH, 1881

Hronská pahorkatina: Čifáre, 1♂, 1j♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1j♂. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1j♂.

V tráve a na konároch ruží. Žije na poliach, lúkach a iných typoch otvorených biotopov, kde si stavia siete na vyšších bylinách a spodných konároch drevín, na borievkach, smrečkoch alebo mladých boroviciah.

Theridion mystaceum L. KOCH, 1870

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1j♀.

Na hlohu. Druh, žijúci výhradne pod kôrou stromov v nelesných aj lesných typoch biotopov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Theridion nigrovariegatum SIMON, 1873

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 2j♂.

Na ruži v krovinatej stráni. Žije na vyšších bylinách a konároch krovín teplejších polôh západného, južného aj východného Slovenska.

Theridion pictum (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález na ruži. Vzácnější druh, žijúci na vyšších bylinách a konároch krovín vlhších, vzácnejšie aj suchších biotopov. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Theridion sisyphium (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v tráve teplej krovinatej stráne. Žije na podobných biotopoch ako príbuzný druh *Theridion impressum* L.Koch. Z územia Ipeľskej phorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Theridion varians HAHN, 1833

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález na ružovom kríku teplej krovinatej stráne. Tento druh žije na rôznych ihličnatých, zriedkavejšie aj ihličnatých drevinách lesných aj nelesných biotopov.

Čelad': **Linyphiidae**

Ceratinella brevis (WIDER, 1834)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Jediná samička nájdená v tráve lesostepnej stráne. Žije prevažne v listnatých lesných porastoch. Avšak nevyhýba sa ani nelesným typom biotopov, ako tomu nasvedčujú nálezy aj v Bukovských vrchoch (SVATOŇ ET AL. 2003). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Entelecara acuminata (WIDER, 1834)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♂.

Nálezy na dube a ruži. Druh, uprednostňujúci nelesné typy biotopov, kde sa zdržuje na konároch prevažne listnatých drevín. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Linyphia triangularis (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1j♀.

Na ruži. U nás bežne sa vyskytujúci druh, žijúci v tráve, na bylinách a konároch krovín rozmanitých typov biotopov.

Meioneta rurestris (C.L. KOCH, 1836)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂.

V tráve lúčneho biotopu. Žije v trávnatých porastoch rozmanitých biotopov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Neriere furtiva (O.P.-CAMBRIDGE, 1871)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 2♀.

V tráve lesostepných biotopov. Žije v trávinatej a na nižšej vegetácii teplých a suchých biotopov. Okrem starších literárnych údajov BARTOŠA (1938) zo Žilinskej kotliny a Malej Fatry bol doteraz zaznamenaný výskyt iba v Podunajskej rovine (KRUMPÁLOVÁ 1998), Ipeľskej kotline (SVATOŇ 1987) a vo Vihorlatských vrchoch (THOMKA 1997). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Neriere peltata (WIDER, 1834)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v tráve krovinatej stráne. Osídľuje smrekové lesné porasty, avšak nevyhýba sa ani listnatým a zmiešaným lesom. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Porrhomma pygmaeum (BLACKWALL, 1834)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀.

V tráve teplej krovinatej stráne. Žije na močaristých lúkách a rašeliniskách, kde žije v listí a detrite, avšak menej hojne osídľuje aj pomerne suchšie biotopy. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Tenuiphantes mengei (KULCZYŃSKI, 1887)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 2♀.

V tráve lesostepného biotopu. Osídľuje rôzne lesné, zriedkavejšie aj nelesné biotopy, kde žije v tráve, machu a listí. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Tetragnathidae**

Pachygnatha degeeri SUNDEVALL, 1830

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1j♀.

Jediný nález juvenilného jedinca v tráve krovinatej stráne. Žije v tráve na poliach, lúkách, lesných čistinkách a na iných otvorených biotopoch s rôznym stupňom vlhkosti.

Tetragnatha montana SIMON, 1874

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀.

Jediná samička bola ulovená v tráve ovocného sadu. Druh, bežne sa vyskytujúci na zatienených a vlhších biotopoch, na tienistých brehoch rybníkov, močiarov a

iných semiakvatických biotopoch, kde sa zdržuje na vyšších bylinách a konároch krovín.

Tetragnatha obtusa C.L. KOCH, 1837

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1 ♀.

Na hlohu. Obľubuje biotopy vlhších ihličnatých lesov, zriedkavejšie aj listnaté porasty. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Tetragnatha pinicola L. KOCH, 1870

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 ♂. Telince, 24.5. 2002, 1 ♂, 1 ♀.

Eurytopný druh, zistený v tráve lesostepných biotopov.

Čelad': **Araneidae**

Aculepeira ceropegia (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀.

Jediná samička nájdená v tráve lesostepného biotopu. Žije v tráve a na nižších bylinách rôznych nezatienených biotopov. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Agalenatea redii (SCOPOLI, 1763)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♀. Dobrica, 25.5. 2002, 3 ♀. Telince, 24.5. 2002, 1 ♀.

V tráve rôznorodých biotopov. Žije na otvorených teplých a suchých miestach s chudobnou vegetáciou. Prevažná časť výskytových lokalít sa viaže na južnejšie polohy Slovenska. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Araneus angulatus CLERCK, 1757

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀.

Na ruži. Druh, uprednostňujúci presvetlené lesné okraje, lesné čistinky, lesostepi a krovinaté stráne v nižších polohách, v stredných horských polohách je jeho výskyt omnoho vzácnejší. Z územia Ipel'skej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Araniella cucurbitina (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♀. Nemčiňany: 25.5. 2002, 2 ♀. Telince, 24.5. 2002, 4 ♂, 1 ♀, 1 j ♂.

Nálezy v tráve, na hlohoch a ružiach. Bežne sa vyskytujúci druh na konároch rôznych drevín v lesných aj nelesných biotopoch.

Araniella opisthographa (KULCZYŃSKI, 1905)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 ♂. Telince, 24.5. 2002, 1 ♂, 1 ♀.

Nálezy v tráve, na duboch a ružiach. Uprednostňuje teplejšie a suchšie stanovištia, kde žije na krovinách a spodných konároch stromov, vzácnejšie aj na vyšších bylinách. Z územia Hronskej a Ipel'skej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Gibbaranea bituberculata (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀, 1j♀.

V trávě lesostepného biotopu. Uprednostňuje teplé a suché biotopy s nižším aj vyšším vegetačným krytom, kde buduje siete pomerne nízko nad zemou.

Hypsosinga sanguinea (C.L. KOCH, 1844)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 2♂. Telince, 24.5. 2002, 1♀.

V trávě krovinatých strání a lesostepných biotopov. Žije na teplých presvetlených biotopoch, kde sa prevažne zdržuje v trávě, na vyšších bylinách alebo krovinách. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Mangora acalypha (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂, 6♀, 1j♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♂, 11♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 6♂, 4♀. Telince, 24.5. 2002, 5♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 2♀.

V trávě, ojedinele aj na ružiach rôznorodých biotopov. Uprednostňuje suchšie typy biotopov so sporou vegetáciou.

Nuctenea umbratica (CLERCK, 1757)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

Na agátovom kmeni v rekreačnom areáli Margita-Ilona. Druh, vyskytujúci sa pod kôrou a v dutinách stromov, vzácnejšie aj v rôznych štrbinách.

Singa hamata (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 2♂.

V trávě a na ruži. Žije na rôznych bylinách nezatiienených biotopov s rôznym stupňom vlhkosti.

Singa nitidula C.L. KOCH, 1844

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♂, 1♀.

Na ruži a na hlohu. Žije na vyšších bylinách a konároch krovín v blízkosti tečúcich vôd.

Čelad': **Lycosidae**

Alopecosa aculeata (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀.

V trávě lesostepných biotopov. Bežne sa vyskytujúci druh na lesných lúkach, čistinkách, rúbaniskách a okrajoch lesov. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Aulonia albimana (WALCKENAER, 1805)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

V trávě lesostepného biotopu aj v trávnom okraji poľa. Žije v trávě a pod skalami teplejších a suchších biotopov.

Pardosa amentata (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 2♂.

V tráve krovinatej stráne. Žije v tráve a pod kameňmi vlhších biotopov, hlavne v blízkosti stojatých a tečúcich vôd. Výskyt na suchších typoch biotopov je viacmenej náhodný.

Pardosa hortensis (THORELL, 1872)

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀.

V tráve lesostepného biotopu. Uprednostňuje teplejšie a suchšie zatienené biotopy, vinice, krovinaté lúky, stráne a medze, tiež lesostepi a okraje lesov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Pardosa lugubris (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1j♀. Telince, 24.5. 2002, 1j♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 2♂.

V tráve lesostepných biotopov, 1 nález aj na poľnej ceste pod rekreačným areálom Margita-Ilona. Druh, bežne sa vyskytujúci na odlesnených lúkách, lesných čistinkách, rúbaniskách a okrajoch lesov s rôznym stupňom vlhkosti.

Pardosa monticola (CLERCK, 1757)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♂.

Na okraji poľnej cesty v tráve. Žije na nezatienených suchších aj vlhších biotopoch so sporou vegetáciou, prevažne na poliach, lúkách a pasienkoch. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Pisauridae**

Pisaura mirabilis (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♂. Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

V tráve poľných, lúčnych aj lesostepných biotopov. Osídľuje trávnaté porasty rôznych nelesných biotopov.

Čelad': **Oxyopidae**

Oxyopes ramosus (MARTINI & GOEZE, 1778)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2j♀.

V tráve lúčneho aj lesostepného biotopu. Žije na slnečných a suchších biotopoch, kde sa prevažne zdržuje na konároch drevín. Jeho výskyt nie je vzácný ani vo vlhších typoch biotopov, na rašelinných lúkách a rašeliniskách (GAJDOŠ & MAJZLAN 2001, SVATOŇ 2002). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Agelenidae**

Agelena labyrinthica (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 3j♀. Dobrica, 25.5. 2002, 3j♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1j♀.

V tráve lesostepných biotopov, 1 nález aj pod skalou (Dobrica). Osídľuje slnečné, teplejšie a suchšie biotopy. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Dictynidae**

Dictyna arundinacea (LINNAEUS, 1758)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂. Dobrica, 25.5. 2002, 2♀. Telince, 24.5. 2002, 3♀.

Nálezy v tráve rôznorodých biotopov. Uprednostňuje rôznorodé slnečné a suché biotopy.

Dictyna latens (FABRICIUS, 1775)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2♂, 9j♂, 7j♀. Dobrica, 25.5. 2002, 5♂, 5♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 3♂, 2j♀. Telince, 24.5. 2002, 4♂, 2j♂, 2j♀.

Individuálne zbery v tráve a na ružiach, jediný nález aj pod kameňom (Dobrica). Vzácnější druh, žijúci na bylinnej vegetácii a na rôznych druhoch listnatých krovín. Jeho výskyt je viazaný na najteplejšie biotopy západného, stredného a južného Slovenska.

Dictyna uncinata THORELL, 1856

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂, 7♀. Telince, 24.5. 2002, 1♂, 1♀. Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 2♀.

V tráve rôznorodých biotopov. Bežný a hojný druh, žijúci v tráve, na nižších a vyšších bylinách aj krovinách v svetlejších lesoch, na lesných lúkách a čistinkách, na okrajoch lesov aj krovinatých stráňach.

Nigma flavescens (WALCKENAER, 1830)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

Nález jedinej samičky v tráve na okraji poľa, tesne pod rekreačným areálom Margita-Ilona. Bežnejší druh, žijúci na listoch a konároch rôznych listnatých krovín a stromov nižšieho vzrastu. Uprednostňuje hlavne okraje listnatých lesných porastov teplejších polôh Slovenska.

Čelad': **Titanoecidae**

Titanoeca quadriguttata (HAHN, 1833)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1j♂, 1j♀.

Nález 2 juvenilných jedincov pod skalou lesostepného biotopu. Žije pod skalami na otvorených, teplých a suchých biotopoch.

Čelad': **Miturgidae**

Cheiracanthium elegans THORELL, 1875

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1sad♀.

Nález jedinej subadultnej samičky v tráve lúčneho biotopu. Osídľuje suché typy biotopov, kde sa poväčšine zdržuje v tráve, na vyšších bylinách a nižších krovinách.

Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Cheiracanthium erraticum (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂, 1♀, 1j♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♂, 1♀, 1j♀. Telince, 24.5. 2002, 1♂, 2j♀.

Všetky nálezy v tráve lúčnych biotopov. Vzácnější druh, žijúci vo vyššej tráve a na krovinách teplých a suchých biotopov.

Cheiracanthium pennyi O.P.-CAMBRIDGE, 1873

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 5♂, 6♀.

Nálezy v areáli ovocného sadu, kde boli všetky jedince zbierané na nižších aj vyšších bylinách. Výskyt druhu je viazaný na suchšie aj vlhšie nelesné typy biotopov, kde sa prevažne zdržuje v trávnatých porastoch.

Čelad': **Anyphaenidae**

Anyphaena accentuata (WALCKENAER, 1802)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v tráve na okraji poľa, tesne pod rekreačným areálom Margita-Ilona. Charakteristický druh pre listnaté lesy a brehové porasty krovin rastúcich pozdĺž vodných tokov.

Čelad': **Liocranidae**

Phrurolithus festivus (C.L. KOCH, 1835)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂.

Nález jediného adultného samčeka v pieskovišti na vrchole lokality. Bežnejší druh, zdržujúci sa pod kameňmi, v tráve, listí a lesnej hrabanke vlhších lesov, nezriedka sa vyskytuje aj v nelesných biotopoch. Príležitostne býva nachádzaný aj v mraveniskách. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Clubionidae**

Clubiona caerulescens L. KOCH, 1867

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Oba nálezy v tráve lesostepných biotopov. Silvikolný druh, zdržujúci sa prevažne na konároch listnatých drevín. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Clubiona marmorata L. KOCH, 1866

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♂.

Jediný nález v tráve lesostepného biotopu. Uprednostňuje rôznorodé biotopy so zastúpením listnatých drevín, najmä dubov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Clubiona neglecta O.P.-CAMBRIDGE, 1862

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v areáli ovocného sadu, kde bola 1 samička nájdená v tráve. Žije pod kameňmi a v tráve, na vyšších bylinách a spodných konároch krovín rôznych vlhších, zriedkavejšie aj suchších biotopov. Je rovnomerne rozšírený takmer po celom území Slovenska. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Clubiona pallidula (CLERCK, 1757)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1 ♀.

Nález jedinej samičky v tráve na okraji poľa, tesne pod rekreačným areálom Margita-Ilona. Sedentárny druh, zdržujúci sa zväčša pod kôrou stromov v parkoch, záhradách, na krovinatých stráňach aj v lesoch.

Čelad': **Gnaphosidae**

Drassodes lapidosus (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂, 1 ♀, 1 j ♀.

Nálezy pod skalou aj v tráve lesostepného biotopu. Sedentárny druh, žijúci pod kameňmi teplých a suchých stanovišť. Euryzónálny druh rozšírený od nížin po horské oblasti.

Drassodes pubescens (THORELL, 1856)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂, 2 ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 2 j ♀.

Všetky nálezy v tráve lesostepných biotopov. Žije v machu, tráve a pod skalami slnečných a teplých stanovišť, bežne aj v svetlejších suchých lesoch, no nevyhýba sa ani vlhším stanovišťam, akými sú mokrade, slatinné lúky alebo rašeliniská (SVATOŇ & KOVALČÍKOVÁ 2002). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Drassyllus praefficus (L. KOCH, 1866)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀.

Nález jedinej samičky v tráve lesostepného biotopu. Uprednostňuje suchšie typy biotopov, kde sa zväčša zdržuje pod skalami. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Gnaphosa bicolor (HAHN, 1833)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀.

Ojedinelý nález pod skalou lesostepného biotopu. Uprednostňuje okraje rôznych lesných formácií, kde žije v machu a lístí. V nelesných typoch biotopov je jeho výskyt veľmi zriedkavý. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Micaria (?) *silesiaca* L. KOCH, 1875

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 j ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 j ♀.

Nálezy 2 juvenilných samičiek v tráve (Nemčiňany) a na dubovom konári (Dobrica) s najväčšou pravdepodobnosťou patria k tomuto druhu, ktorého výskyt je viazaný na vresoviská a trávnaté porasty teplejších a suchších nelesných biotopov. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Micaria subopaca WESTRING, 1861

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 5♂.

Nález 5 adultných samčiekov na kôre vysokého topola v rekreačnom areáli, rastúcim na ľavom brehu potoka Sikenica. Vzácnjší druh, žijúci v tráve a na kmeňoch ihličnatých, zriedkavejšie aj listnatých stromov. Publikované nálezy druhu z územia Slovenska sú zhrnuté v „Katalógu pavúkov Slovenska“ (GAJDOŠ ET AL. 1999). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Nomisia exornata (C.L. KOCH, 1839)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Jediná samička nájdená pod skalou lesostepnej stráne. Vzácnny sedentárny druh, žijúci pod kameňmi veľmi teplých strání v najjužnejších oblastiach Slovenska. Jeho výskyt bol doteraz zaznamenaný iba z oblasti Slovenského krasu (SVATOŇ & MAJKUS 1988, 1994), Krupinskej planiny (SVATOŇ 1987, FRANC & HANZELOVÁ 1997) a Hronskej pahorkatiny (KŮRKA 1994).

Poecilochroa variana (C.L. KOCH, 1839)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♂, 1j♀.

2 nálezy v tráve lesostepného biotopu. Veľmi vzácnny druh, žijúci pod kameňmi a lišajníkmi na suchých a piesčitých miestach najteplejších biotopov Slovenska. Jeho výskytové lokality zatiaľ poznáme len z Devínskej Kobyly (GAJDOŠ ET AL., 1984), Slovenského krasu (SVATOŇ & MAJKUS, 1988) a Cerovej vrchoviny (FRANC & HANZELOVÁ, 1995, 1997).

Zelotes subterraneus (C.L. KOCH, 1833)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♀.

Nález jedinej adultnej samičky v tráve krovinatej stráne. Bežný druh, žijúci pod kameňmi, v tráve a machu ihličnatých lesov, v listnatých a zmiešaných lesoch sa vyskytuje už vzácnejšie. V nelesných typoch biotopov je jeho výskyt veľmi zriedkavý a vzácnny. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Zoridae**

Zora pardalis SIMON, 1878

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Vzácnny druh, žijúci v tráve a listí veľmi teplých a suchých biotopov. Tu bola nájdená jediná samička v tráve andezitovej lesostepi. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Zora spinimana (SUNDEVALL, 1833)

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 2♂, 3♀, 2j♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀, 1j♂, 1j♀.

Početnejšie nálezy v tráve poľných a lesostepných biotopov. Jeden z bežných a hojných druhov, žijúci v machu, tráve a listí tienistých a vlhkých lesov, nevyhýba sa však ani nelesným habitatom. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Philodromidae**

Philodromus albidus KULCZYŃSKI, 1911

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 3 ♀.

Nálezy v trávě a na duboch lesostepného biotopu. Uprednostňuje lesné okraje a svetlejšie listnaté lesy, najmä dúbavy. Z Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Philodromus aureolus (CLERCK, 1757)

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1 ♂, 3j ♂.

Všetky zbery sú z trávy na okraji poľa. Osídľuje rôzne typy biotopov, kde žije na vyšších bylinách a konároch drevín.

Philodromus cespitum (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀. Telince, 24.5. 2002, 1 ♂, 1 ♀.

Zbery na ružiach a hlohoch lesostepných biotopov. Vyskytuje sa na podobných typoch biotopov ako predchádzajúci druh.

Philodromus dispar WALCKENAER, 1826

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2 ♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂.

Nálezy v trávě a na duboch lesostepných biotopov. Vzácnější druh, žijúci na konároch listnatých aj ihličnatých drevín, ojedinele aj v listí lesných a lesostepných biotopov. Uprednostňuje však tienisté a vlhšie lesy.

Philodromus sp.

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2j ♂, 3j ♀. Telince, 24.5. 2002, 3j ♂, 2j ♀.

Nálezy v trávě, na ružiach a hlohoch krovinatých strání.

Thanatus formicinus (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀, 3j ♀.

Ojedinelé nálezy v trávě andezitovej lesostepi. Druh, zdržujúci sa na teplých a slnečných stránach, kde nikde nebýva hojný. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Tibellus oblongus (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2 ♀, 1j ♂. Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂, 1 ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 2 ♂.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1 ♂.

Početné nálezy na rôznych typoch biotopov. Žije v trávě na otvorených vlhších aj suchších miestach.

Čelad': **Thomisidae**

Misumena vatia (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2 ♂, 3j ♀. Dobrica, 25.5. 2002, 2 ♂, 1 ♀, 1j ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 ♂. Telince, 24.5. 2002, 2 ♂, 2 ♀, 1j ♀.

Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1 ♂.

Veľmi početné nálezy na rôznorodých typoch biotopov. Hojný druh, bežne sa vyskytujúci v trávě aj na vyšších bylinách poľných a lúčnych biotopov.

Misumenops tricuspoidatus (FABRICIUS, 1775)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂, 3♀. Dobrica, 25.5. 2002, 2♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀. Telince, 24.5. 2002, 2♀.

Zbery v tráve lesostepných biotopov, niekoľko nálezov aj na ružiach a hlohoch. Osídľuje nezatieneé typy biotopov, kde sa väčšinou zdržuje na vyšších bylinách alebo konároch krovín.

Ozyptila blackwalli SIMON, 1875

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀.

Jediný nález v tráve krovinatej stráne. Osídľuje teplé a suché stanovišťa, kde sa prevažne zdržuje pod skalami. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Ozyptila praticola (C.L. KOCH, 1837)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♂. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♀.

Ojedinelé nálezy v tráve lesostepných biotopov. Žije v machu, tráve a pod skalami listnatých a zmiešaných lesov.

Tmarus stellio SIMON, 1875

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1♂.

Nález jediného adultného samčeka v tráve krovinatej stráne. Veľmi vzácny druh, osídľujúci extrémne teplé a suché biotopy. Niekoľko výskytových lokalít u nás bolo zaznamenaných iba z najjužnejších oblastí Slovenska (GAJDOŠ ET AL. 1999). Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Xysticus audax (SCHRANK, 1803)

Hronská pahorkatina: Nemčiňany, 25.5. 2002, 2♂, 1♀.

Niekoľko nálezov v tráve sprásovej lesostepi. Žije v tráve, na nižších bylinách a konároch krovín nelesných aj lesných biotopov.

Xysticus cristatus (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♂, 2♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♂. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1♂.

Nálezy v tráve a na vyšších bylinách lúčnych a lesostepných biotopov. Osídľuje rôznorodé biotopy, kde žije v tráve, na vyšších bylinách a krovínach, vzácnejšie aj pod skalami.

Xysticus erraticus (BLACKWALL, 1834)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Nález jedinej samičky v tráve andezitovej lesostepi. Osídľuje podobné typy biotopov ako predchádzajúci druh. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Xysticus kochi THORELL, 1872

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♂. Telince, 24.5. 2002, 1♂.

Nálezy 2 samčekov v tráve lesostepných biotopov. Žije na lúkach, pasienkoch, lesných čistinkách, rúbaniskách a na okrajoch lesov.

Xysticus lanio C.L. KOCH, 1835

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♂, 4♀. Telince, 24.5. 2002, 1♀.

O niečo početnejšie nálezy na podobných miestach ako pri predchádzajúcom druhu. Žije v tráve, na vyšších bylinách a spodných konároch drevín nezaťatých biotopov.

Xysticus ulmi (HAHN, 1831)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1 ♀.

Ojedinelý nález jedinej samičky v tráve krovinatej stráne. Uprednostňuje biotopy močaristých a slatinných lúk, na iných typoch biotopov je jeho výskyt zriedkavý. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Čelad': **Salticidae**

Ballus chalybeius (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♀.

Jediná samička získaná oklepávaním dubov na otvorenej lesostepi. Druh, žijúci na vyšších bylinách, krovinách a spodných konároch stromov v listnatých lesných porastoch, na krovinatých stráňach a lesostepiach. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Euophrys frontalis (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 ♀.

Nálezy v tráve lesostepných biotopov. Prevažná časť slovenských výskytových lokalít je udávaná z rôznych lesných porastov, kde žije pod kameňmi, v tráve, listí a detrite. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Evarcha arcuata (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 4 ♂, 3 ♀, 5j ♂, 1j ♀. Dobrica, 25.5. 2002, 4 ♂, 2 ♀, 1j ♂, 2j ♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 1 ♀, 1j ♀. Telince, 24.5. 2002, 2 ♂, 4j ♂, 2j ♀.

Jeden z najbežnejších druhov tejto čelade. Uprednostňuje teplé a slnečné biotopy s bohatou bylinnou a krovinnou vegetáciou. Početné jedince sme zbierali v tráve a na ružiach rôznorodých biotopov.

Evarcha falcata (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 2 ♂.

Nálezy 2 samčekov v tráve lesostepného biotopu. Druh, vyskytujúci sa na podobných typoch biotopov ako predchádzajúci druh.

Evarcha laetabunda (C.L. KOCH, 1846)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♂. Telince, 24.5. 2002, 1 ♀.

Nález 2 adultných jedincov v tráve lesostepných biotopov. Na našom území bol výskyt druhu zaznamenaný len na veľmi teplých lokalitách západného, stredného a južného Slovenska. Z územia Hronskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Heliophanus auratus C.L. KOCH, 1835

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1 ♂. Dobrica, 25.5. 2002, 1 ♀. Telince,

24.5. 2002, 2♂.

Nálezy v tráve a na ružiach lúčnych aj lesostepných biotopov. Zdržuje sa prevažne v tráve nelesných aj lesných biotopov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Heliophamus cupreus (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 3♂, 6♀. Telince, 24.5. 2002, 1♀. Ipeľská pahorkatina: Kalinčiakovo, 23.5. 2002, 1♀.

Zbery na podobných miestach ako pri predchádzajúcom druhu. Jeden z našich najbežnejších druhov, žijúci v tráve a na vyšších bylinách nelesných aj lesných biotopov.

Heliophamus flavipes (HAHN, 1832)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 3♀. Dobrica, 25.5. 2002, 4♀. Nemčiňany, 25.5. 2002, 3♀. Telince, 24.5. 2002, 1♂.

Početné zbery v tráve a na ružiach rôznorodých habitatov. Žije v tráve, machu, listí, detrite, na vyšších bylinách a konároch drevín rôznorodých biotopov.

Heliophamus sp.

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 2j♀.

Zber 2 juvenilných samičiek v tráve teplej krovinatej stráne.

Macarokeris nidicolens (WALCKENAER, 1802)

Hronská pahorkatina: Čifáre, 24.5. 2002, 1♀. Dobrica, 25.5. 2002, 1♂.

Nálezy 2 adultných jedincov v tráve lesostepných biotopov. Jeho výskyt je viazaný na lesostepné a stepné biotopy južnejšie položených oblastí Slovenska.

Marpissa nivoyi (LUCAS, 1846)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Vzácnější nález v tráve andezitovej lesostepi. Výskyt je viazaný výhradne na lesostepné typy biotopov. Z územia Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Philaeus chrysops (PODA, 1761)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 2♂.

Oba adultné jedince boli ulovené v tráve andezitovej lesostepi. Žije takmer výhradne pod kameňmi slnečných, teplých a suchých skalných biotopov. Prevažná časť známych slovenských lokalít leží v jeho južnejšie položených oblastiach, avšak na vhodných biotopoch sa vyskytuje aj na severnom Slovensku. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

Pseudeuophrys obsoleta (SIMON, 1868)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Nález jedinej adultnej samičky v tráve andezitovej lesostepi. Uprednostňuje stepné a lesostepné biotopy, kde sa prevažne zdržuje v tráve, výnimočne aj pod kameňmi.

Salticus scenicus (CLERCK, 1757)

Hronská pahorkatina: Dobrica, 25.5. 2002, 1♀.

Jediná samička bola nájdená v tráve andezitovej lesostepi. Bežne rozšírený druh

na celom území Slovenska, s výnimkou Vysokých Tatier. Žije pod skalami a v štrbinách skalných stien, na oslneňných kmeňoch stromov, na drevených plotoch, veľmi často aj na výslnných stenách domov a rôznych hospodárskych budov.

Sibianor aurocinctus (OHLERT, 1865)

Hronská pahorkatina: Telince, 24.5. 2002, 1 ♂.

Nález 1 adultného samčeka v tráve krovinatej stráne. Na území Slovenska patrí k bežne rozšíreným druhom, žijúcim takmer výhradne v tráve, machu a lístí listnatých a zmiešaných lesov, v nelesných typoch biotopov je jeho výskyt už zriedkavejší. Z územia Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny doteraz jeho výskyt zaznamenaný nebol.

ZÁVER

Počas „Entomologických dní 2002“, uskutočnených v dňoch 23.-25.mája 2002 na 5 vybraných lokalitách Hronskej a Ipeľskej pahorkatiny, sme doložili výskyt 106 druhov pavúkov. Mnohé druhy patria k menej hojným, zriedkavým až vzácnym druhom našej araneofauny a ich lokálny výskyt na tomto sledovanom území indikuje prírodné zachovalé biotopy lesostepí (Čífare, Dobrica, Nemčiňany). Z vedeckého hľadiska medzi veľmi významné a pozoruhodné druhy patria: *Cheiracanthium elegans*, *Ero aphana*, *Marpissa nivoyi*, *Micaria subopaca*, *Neriere furtiva*, *Nomisia exornata*, *Philodromus albidus*, *Poecilochroa variana*, *Tmarus stellio*. Na 4 lokalitách Hronskej pahorkatiny bol potvrdený výskyt 33 druhov, ktoré sú pre toto územie nové (*Aculepeira ceropegia*, *Agalenatea redii*, *Agelena labyrinthica*, *Alopecosa aculeata*, *Araniella opisthographa*, *Ceratinella brevis*, *Cheiracanthium elegans*, *Drassodes pubescens*, *Enoplognatha thoracica*, *Entelecara acuminata*, *Episinus truncatus*, *Ero aphana*, *Euophrys frontalis*, *Evarcha laetabunda*, *Gnaphosa bicolor*, *Micaria silesiaca*, *M.subopaca*, *Neottiura suaveolens*, *Neriere furtiva*, *Oxyopes ramosus*, *Ozyptila blackwalli*, *Philaeus chrysops*, *Philodromus albidus*, *Poecilochroa variana*, *Sibianor aurocinctus*, *Tenuiphantes mengei*, *Tetragnatha obtusa*, *Thanatus formicinus*, *Theridion pictum*, *Tmarus stellio*, *Xysticus erraticus*, *Zelotes subterraneus*, *Zora spinimana*). Na jedinej sledovanej lokalite Ipeľskej pahorkatiny, v okolí rekreačného areálu Margita-Ilona, bol potvrdený výskyt 3 druhov (*Episinus angulatus*, *Micaria subopaca*, *Pardosa monticola*), ktoré sú pre toto územie nové.

Na 4 xerothermných stepných a lesostepných lokalitách Hronskej pahorkatiny sme zistili výskyt 78 druhov pavúkov, pričom výskyt 33 druhov nebol doteraz z územia Hronskej pahorkatiny známy. Z celého územia Hronskej pahorkatiny tak dnes poznáme výskyt 331 druhov pavúkov.

Na jedinej sledovanej lokalite Ipeľskej pahorkatiny sme zistili výskyt 17 druhov pavúkov, z nich sú uvedené 3 druhy pre toto územie nové. Tým je z územia Ipeľskej pahorkatiny doložený výskyt 197 druhov.

POĎAKOVANIE

Je našou milou povinnosťou poďakovať sa na tomto mieste RNDr. Vladimírovi Smetanovi za láskavé poskytnutie geografických, geomorfologických ako aj pedologických podkladov navštívených lokalít.

LITERATÚRA

- BARABÁŠ, L., 1986: Polyfágni prirodzení nepriatelja obilných vošiek. Proc. X. Czechoslovak Plant protec. Conf., Brno, Sept., 2-5: 135-136.
- BARTOŠ, E., 1938: Pavouci Žilinského okolí. Sbor. ent. Odd.Nar.Mus. (Praha), 16 (151-160): 97-107.
- BAUM, J., 1938a: O některých zajímavých druzích pavouků vyskytujících se v republice Československé. Čas. Nár. Muz., Odd. přírodov. (Praha), 112: 60-70.
- BAUM, J., 1938b: O výskytu některých našich pavouků. Čas. Nár. Muz., Odd. přírodov. (Praha), 112: 302-307.
- CHRYZER, C., L., 1891: Araneae Hungariae, I. Editio Academiae scientiarum hungaricae (Budapest), s. 1-168.
- CHRYZER, C., KULCZYŃSKI, L., 1894: Araneae Hungariae, II., pars prior. Editio Academiae scientiarum hungaricae (Budapest), s. 1-156.
- CHRYZER, C., KULCZYŃSKI, L., 1897: Araneae Hungariae, II., pars posterior. Editio Academiae scientiarum hungaricae (Budapest), s. 143-366.
- CHRYZER, C., KULCZYŃSKI, L., 1899: Arachnida. In: THALHAMMER, J., Fauna Regni Hungariae, pars III.: Arthropoda (Budapest), s. 1-33.
- DUDICH, E., KOLOSVÁRY, G., SZALAY, L., 1940: Bars vármegye pókszabású (Arachnoidea) faunájának alapvetése. Math.term.-tudom.Közl. (Budapest), 30 (3): 1-71.
- FRANC, V., HANZELOVÁ, A., 1995: Pavúky (Araneida) Cerovej vrchoviny. In: KRIŠTÍN, A., GAÁLOVÁ, K. (EDS.): Rimava 1995. Odborné výsledky zoologických a mykologických výskumov. SAŽP Banská Bystrica, Správa CHKO Cerová vrchovina Rimavská Sobota, Ústav ekológie lesa SAV Zvolen, s. 25-43.
- FRANC, V., HANZELOVÁ, A., 1997: New and Remarkable findings of Spiders (Araneida) in Slovakia and their Ecosozological Value. Acta Univ. Carol., Biol. (Praha), 40 (1996): 365-382.
- GAJDOŠ, P., 1988: Poznámky k výskytu pavúkov v okrese Nové Zámky. In: Zborník odborných prác z V. západoslov. TOP-u, Kamenín 1986 (Bratislava), 4: 72-79.
- GAJDOŠ, P., 1992: Poznámky k výskytu pavúkov (Araneae) v okrese Levice. Správy Slov. entom. Spol. SAV (Bratislava), 4 (4): 17-21.
- GAJDOŠ, P., MAJZLAN, O., 2001: Poznatky o pavúkoch (Araneae) a chrobákoch (Coleoptera) rašeliniska NPR Rudné pri Suchej Hore. Chránené územia Slovenska (Banská Bystrica), 48: 16-18.
- GAJDOŠ, P., SVATOŇ, J., 1994: The red list of spiders of Slovakia. C.R.XIVe Coll. eur.

- Arachnol. Catania 1993. Boll. Accad. Gioenia Sci. nat. (Palermo), 26 (345): 115-133.
- GAJDOŠ, P., SVATOŇ, J., KRUMPÁL, M., 1984: New and unusual records of spiders from Slovakia I. (Araneae: Atypidae, Dictynidae, Gnaphosidae, Clubionidae, Zoridae, Salticidae, Lycosidae). *Biológia* (Bratislava), 39 (2): 223-225.
- GAJDOŠ, P., SVATOŇ, J., SLOBODA, K., 1999: Katalóg pavúkov Slovenska. Catalogue of Slovakian Spiders. I.: 1-337, II.: 930 maps. Ústav krajinej ekológie SAV, Bratislava.
- GAJDOŠ, P., SVATOŇ, J., ŽITŇANSKÁ, O., KRUMPÁLOVÁ, Z., 1992: Spiders (Araneae) of the Danubian plain. *Entom. Probl.* (Bratislava), 23: 39-60.
- HEIMER, S., NENTWIG, W., 1991: *Spinnen Mitteleuropas*. Paul Parey Verl., Berlin, 543 s. Berlin u. Hamburg.
- JEDLIČKOVÁ, J., 1995: Pavúky (Araneae) vybraných lokalít Poiplia. In: DAVID, S., (ED.): *Výsledky výskumu inundácie Ipľa v úseku Veľká nad Ipľom – Chľaba (ústie Ipľa)*. Ipeľská únia Šahy, s. 110-120.
- JEDLIČKOVÁ, J., 1996: Einige seltene Spinnenarten aus der Slowakei (Araneae). *Arachnol.Mitt.* (Basel), 12: 61-65.
- KOLOSVÁRY, G., 1934a: Beiträge zur Spinnenfauna Siebenbürgens. *Folia zool. hydrobiol.* (Riga), 7 (1): 38-43.
- KOLOSVÁRY, G., 1934b: Die Spinnenbiosphäre des Ungarländischen Pannonbeckens, II. *Acta biol.* (Szeged), 3 (1-2): 11-20.
- KOLOSVÁRY, G., 1948: Die Verbreitung von *Trochosa* (*Hogna*) *singoriensis* Laxm. im Karpatenbecken in Bezug auf die Klimaeinwirkungen. *Fragm. faun. hung.* (Budapest), 11 (3-4): 83-84.
- KRIŠTOFÍK, J., ŠUSTEK, Z., GAJDOŠ, P., 1994: Arthropods in nests of the Sand Martin (*Riparia riparia* Linnaeus, 1758) in South Slovakia. *Biológia* (Bratislava), 49 (5): 683-690.
- KRIŠTOFÍK, J., ŠUSTEK, Z., GAJDOŠ, P., 1995: Arthropods in the penduline tit (*Remiz pendulinus*) nests: occurrence and abundance in different breeding phases. *Biológia* (Bratislava), 50 (5): 487-493.
- KRUMPÁLOVÁ, Z., 1998: The comparison of response of epigeic spider communities (Araneae) on the changes in ecosystem into the two inundation forests of the Danube river. In: PIŽL, V., TAJOVSKÝ, K. (EDS.), *Soil Zoological Problems in Central Europe. Proc.4th Central European Workshop on Soil Zoology*, Česká Budějovice, Czech Republic, April 23-24, 1997, s. 117-124.
- KŮRKA, A., 1994: Přehled druhů pavouků (Araneida) ve sbírce prof. F. Millera (zoologické sbírky Přírodovědeckého muzea – Národního muzea). Část I. *Čas. Nár. Muz., Řada přírodov.* (Praha), 163 (1-4): 43-54.
- KŮRKA, A., 1996: A survey of spider species (Araneida) in prof. F. Miller's collection. Department of Zoology, Museum of Natural History, National Museum, part II. *Čas. Nár. Muz., Řada přírodov.* (Praha), 165 (1-4): 133-138.
- KŮRKA, A., 1997: A survey of spider species (Araneida) in prof. F. Miller's collec-

- tion. Department of Zoology, Museum of Natural History, National Museum, part III.: Thomisidae and Philodromidae. Čas. Nár. Muz., Řada přírodov. (Praha), 166 (1-4): 47-54.
- KŮRKA, A., 1998: A survey of spider species (Araneida) in prof. F. Miller's collection. Department of Zoology, Museum of Natural History, National Museum, part IV.: Lycosidae. Čas. Nár. Muz., Řada přírodov. (Praha), 167 (1-4): 35-42.
- MALESEVICS, E., 1891: Losonczi faunája vagyis az 1876. év őszétől, az 1891. év végeig talált és meghatározott állatfajok rendszeres felsorolása és fauna jellemzése. A Losonczi Magy. Kir. Áll. Fogymn. (Losonczi), s. 1-47.
- MILLER, F., 1939: *Trichoncus* *Vejdovskýi* n.sp. (Araneae). Věst. Českoslov. Společ. zool. (Praha), 6-7 (1937-1938): 318-321.
- MILLER, F., 1958a: Příspěvek k poznání československých druhů pavouků rodu *Centromerus* Dahl. Čas. českoslov. Společ. ent. (Praha), 55 (1): 71-91.
- MILLER, F., 1958b: Tři nové druhy pavouků z moravských stepních oblastí. Věst. českoslov. Společ. zool. (Praha), 22 (2): 148-155.
- MILLER, F., 1962: Rad: Araneida. In: PATOČKA, J., ČAPEK, M., CHARVÁT, K. (EDS.): Príspevok k poznaniu korunovej fauny článkonožcov na duboch Slovenska, predovšetkým so zreteľom na rad Lepidoptera. Biol. Práce SAV (Bratislava), 8 (5): 19-20, 92-97.
- MILLER, F., 1967: Studien über die Kopulationsorgane der Spinnengattung *Zelotes*, *Micaria*, *Robertus* und *Dipoena* nebst Beschreibung einiger neuen oder unvollkommen bekannten Spinnenarten. Přírodov. Pr. Úst. ČSAV Brno, N. S. (Praha), 1 (7): 251-298.
- MILLER, F., 1968: *Sintula buchari* sp. n., eine neue Zwergspinne aus der Tschechoslowakei (Araneida, Micryphantidae). Acta Entomol. Bohemoslov. (Praha), 65 (3): 241-245.
- MILLER, F., 1971: Řád Pavouci – Araneida. In: DANIEL, M., ČERNÝ, V. (EDS.): Klíč zvířeny ČSSR, 4: 51-306. NČSAV Praha.
- MILLER, F., SVATOŇ, J., 1978: Einige seltene und bisher unbekannte Spinnenarten aus der Slowakei. Annot. zool. bot. Mus. slov. (Martin), 126: 1-19.
- PLATNICK, N. I., 2003: The world spider catalog, version 3.5. American Museum of Natural History, online at <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog/81-87/index.html>
- ROBERTS, M. J., 1985: The Spiders of Great Britain and Ireland, Vol.1. Atypidae to Theridiosomatidae, 229 s. This edition published in the Netherlands, 1985, by E. J. Brill, Leiden.
- ROBERTS, M. J., 1987: The Spiders of Great Britain and Ireland. Vol.2. Linyphiidae and Check List, 203 s. This edition published in the Netherlands, 1987, by E. J. Brill, Leiden.
- ROBERTS, M. J., 1995: Spiders of Britain & Northern Europe. Harper Collins Publ., 383 s.
- SVATOŇ, J., 1981: Einige neue oder unvollkommen bekannte Spinnenarten aus der

- Slowakei. Biológia (Bratislava), 36 (2): 167-177.
- SVATOŇ, J., 1983: Weitere neue oder unvollkommen bekannte Spinnenarten aus der Slowakei. Biológia (Bratislava), 38 (6): 569-580.
- SVATOŇ, J., 1987: Príspevok k poznaniu pavúkov (Araneae) Ipeľskej kotliny a príľahlej časti Krupinskej planiny. Stredné Slovensko (Martin), 6: 68-102.
- SVATOŇ, J., 2002: Nové alebo málo známe pavúky (Araneae) hornooravských rašelinísk. Zbor. Orav. Múz. (Dolný Kubín), 19: 183-194.
- SVATOŇ, J., KOVALČIKOVÁ, A., 2002: Fauna pavúkov (Araneae) Slanej vody. Zbor. Orav. Múz. (Dolný Kubín), 19: 162-182.
- SVATOŇ, J., MAJKUS, Z., 1988: Príspevok k poznaniu pavúkov (Araneae) Plešivskej planiny. Ochrana prírody – Výskumné práce z ochrany prírody (Bratislava), 6 B: 203-242.
- SVATOŇ, J., MAJKUS, Z., 1994: Pavúky (Araneae). In: ROZLOŽNÍK, M., KARASOVÁ, E. (EDS.): Slovenský kras, chránená krajinná oblasť – biosférická rezervácia. Osveta, Martin, s.148-154.
- SVATOŇ, J., THOMKA, V., GAJDOŠ, P., 2003: Pavúky – Araneae. In: MAŠAN, P., SVATOŇ, J. (EDS.), Pavúkovce Národného parku Poloniny (Arachnida: Araneae, Pseudoscorpiones, Opiliones, Acari – Parasitiformes). Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica, Správa Národného parku Poloniny Snina, s. 21-113.
- ŠILHAVÝ, V., 1947: Variabilita kopulačných orgánů druhu *Philodromus aureolus* (Clerck). Čas. českoslov. Spol. ent. (Praha), 44 (1-2): 50-52.
- THOMKA, V., 1997: Pavúky (Araneae) v prírodnej rezervácii Viniansky hradný vrch (Slovensko). Klapalekiana (Praha), 33 (1-2): 103-113.
- ŽITŇANSKÁ O., 1980: Pavúky Bratislavy. Záverečná správa. Depon. in: Zoologický ústav Prír. Fakulty UK, Bratislava.